PROVINCIAL LIBRARY

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ПЕТРОВСЬКИЙ ПРО СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.

20. травня відкрилася в Харкові 3-та сесія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету Рад (ВУЦВК). Про її завдання сказав голова ВУЦВК Петровський радянським журналістам таке:

На сесії Союзного ЦВК було спеціяльно обмірковано справу про єдиний сільсько-господарський податок, що на Україні, в системі свого пристосування, ріжниться в порівнанні в РСФРР, бо він є прибутковим та вираховуватиметься з прибутків не на їдця, а на господарство і до того-ж передбачено 20% бідняцьких селянських господарств не обкладати цим податком. Все це вимагає з боку селян, членів ВУЦВК, особливої уваги до пророблення скалі прибуткового оподаткування так, щоб це оподаткування було справедливим, щоб правильно оподатковувались заможні кола селянства та щоб в цьому відношенні тут не було припущено помилок.

Поруч з цим важливим моментом є доклад про цукрову промисловість. Урегулювання справи з бурякосіянням з боку селянства, всіляка допомога в справі розвитку цукрової промисловости, все це повинно притягти до себе увагу членів ВУЦВК, бо від успішности розвитку цукрової промисловости на Україні залежатиме найбільше розширення її у нас, а не в инших областях Союзу. Наш клімат та ґрунт більш усього сприяють розвиткові цукрової промисловости, але на жаль успішне розгортання її у нас гальмується неурегульованим відношенням селянства до цієї справи. Коли надалі буде такий стан, то цукрова промисловість може поволі перейти до другої области Союзу. Я гадаю, що це не в інтересах селянства і про це слід йому сказати.

Справа про передачу лісів селянству має на меті підсумувати наслідки цієї передачі. Що-ж торкається землеустрою, то ця ще не розвязана справа вимагає великої роботи для дальшого її пророблення, а головне для найшвидчого та рішучішого закінчення її по всій Україні. Стара поговірка, що гаяння часу подібно до смерти, тут є як раз влучна. Справа розвитку сільського господарства, кращої його роботи, підвищення продуктивности праці гальмується через незакінчення землеустрою, чим без сумніву наноситься сільському господарству велику шкоду.

Члени ВУЦВК, що приїздять з місць, особливо селяне, повинні прикласти свій багатий практичний досвід для правильного розвязання справи про землеустрій, для можливо швидчого закінчення його.

Справи транспорту надалі все більш ставатимуть головнішими моментами нашого господарчого життя. Критика з місць та ясна картина стану транспорту на Україні повинні скеруватися на швидче усунення всіх хиб, що ще в нас спостерігаються.

Особливо важливою нині є справа про водяний транспорт на Україні, як найдешевший для селянського господарства. Наші ріки, Дніпро та Буг, слід використати цілком. Тут потрібно найхутчіше асиґнувати кошти для прочищення Дніпра та Буга, а селянам протягом всієї течії Дніпра та Буга слід звернути серйозну увагу на те, щоб ліси на берегах річок не нищились, бо від цього ріки висихатимуть і в цьому відношенні загроза в нас уже є.

СЕСІЯ РАДИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ.

8. травня відбулася в Харкові сесія ради Сільського Господаря. З докладу голови Сільського Господаря про стан системи сільсько-господарської кооперації на Україні виходить, що вся система с.-г. кооперації за минулий рік значно оздоровилась. Останнє півріччя також допомогло зміцненню й оздоровленю с.-г. товариств, сільгоспрайспілок і самого Сільського Господаря.

Так сітка с.-г. кооперації (низової) виросла з 5.1 тисяч одиниць до 7 тисяч одиниць. Зріст сіток органів с.-г. кооперації йде переважно за рахунок утворення спеціяльних с.-г. товариств. Взагалі Сільський Господар провів велику роботу по спеціялізації с.-г. кооперації й утворенню с.-г. товариств по окремих галузях сільського господарства.

Низова переферійна сітка охоплює 26 проц. господарств, себ-то вдвоє більше ніж минулого року. Балянси всіх с.-г. товариств України складають 52 міліони карбованців, що перевищує тодішній балянс на 65 проц. Пайовий капітал низової сітки збільшився з 1.2 міліона карбованців до 2.5 міл. карб. Обороти товариств перевищили 150 міліонів карбованців.

Райсільспілок на Україні нині нараховується 66, при чому зріст спілок іде переважно за рахунок спеціяльних галузей кооперації. Обороти їх збільшились з 35 міл. карб. до 44 міл. карбованців. Райспілки перестають займатися торгом виключно споживчими товарами, а головним чином ведуть збут продуктів сільського господарства.

Переходячи до стану Всеукраїнського центру с.-г. кооперації, докладач зазначив, що він вів переважно інструктивний звязок з переферією: Сільський Господар дбав про утворення спеціяльних кооперативів і реорганізацію райспілок, — деякі райспілки переведено на кредитові спілки. Балянс Сільського Господаря за минулий рік досяг 27 міл. карб., а обороти — 37 міл. карб. Чистий прибуток за рік складав 110 тисяч карбованців.

10. травня рада заслухала доклад про заготовку й постачання сировини, а у вечері того-ж дня після затвердження резолюцій, сесія Сільського Господаря закрилася.

РІК РАДЯНСЬКОГО БУДІВНИЦТВА НА САХАЛІНІ.

З Олександрівська, на Сахаліні, доносять, що день 15. травня — день перших роковин радянського будівництва на Сахаліні — був скрізь відзначений урочистими зборами. З участю представників Ревкому, Міськради та инших організацій відбулися закладини нового будинку електростанції. За рік існування радянської влади на Сахаліні в усіх галузях радянського будівництва пророблено велику роботу. На острові є 27 сільських рад, де працює 35 тубільців і 36 жінок. Число шкіл та учнів збільшилося за рік на 100 процент.

(Сахалін був до того часу під японською владою).

РЕПЕРТУАРНИЙ СТАН НАСТУПНОГО СЕЗОНУ В УКР. ОПЕРАХ.

У відділі мистецтв відбулася недавно нарада в справі репертуару в українських операх Харкова, Київа й Одеси. До репертуарного наступного сезону в українських операх Харкова, Київа й Одеси намічено ввести як оригінальні так перекладані опери. З оригінальних — опери Лисенка: "Тарас Бульба", "Різдвяна ніч", "Утоплена" та "Енеїда". З перекладаних — "Мертві очі", "Дальберта", "Саломея" Штравса, "Майстерзінери" Вагнера, "Закохання в три помаранчі" Прокофієва та инші.

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ СТУДЕНТІВ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Коли появилося т. зв. язикове розпорядження, яким чеська влада ввела на ділі на Підкарпатській Україні чеську мову, проти нього, покликуючись на обіцянку чеського уряду дати Підкарпатській Україні автономію, запротестували студенти в Празі з Підкарпатської України, що незвичайно схвилювало чеські фашістські круги. Щоби на тих студентах пімститися, поліція веде проти них слідство, а жандармерія перевела в їх родичів ревізії. "Мовчати і слухати" — от який підхід чеської влади до студентів з Підкарпатської України.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

З МІЖНАРОДНОГО РОБІТНИЧОГО РУХУ

ЗА ЄДИНИЙ ФРОНТ З КОМУНІСТАМИ.

Зважаючи на те, що у Франції провадилася політика лівого бльоку і збільшилося прагнення серед робітничої частини французької соціялістичної партії до єдиного пролетарського фронту, з'їзд соціялістичної партії у Клермон Ферані відбувався під знаком деякого полівішання. Мова тепер йде не про можливість соціялістам брати участь в буржуазному уряді, а про те, чи підтримувати буржуазну демократію, чи скласти бльок з комуністами. Справа про єдиний фронт з компартією виникає, як підчас обмірковування міжнародньої політики, так і внутрішнього становища партії.

Компер Морель, говорячи про те, що соціялісти стоять перед дилемою, або брати участь в уряді національного єднання, або утворити пролетарський фронт, висловився за єднання соціялістів і комуністів "як-що останні доведуть свою щирість".

Промовці "комітету соціялістичного й революційного чину", на чолі якого стоїть Морен, вимагали контракту з компартією. Ідею єдиного фронту більшість учасників з'їзду підтримувала.

ПЕРЕД З'ЇЗДОМ ФРАНЦУЗЬКОЇ КОМПАРТІЇ.

Найближчий з'їзд французької комуністичної партії має відбутися в Лілі (північна Франція) від 20. до 25. червня. На порядку денному такі справи: звіт Ц.К., внутрішнє й міжнароднє становище, становище й завдання молоді, селянство й дрібна буржуазія, тощо.

Перед з'їздом має відбутись організаційна нарада, яка відкривається 19. червня.

НАГОРОДА ЗА ТЕ, ЩО ВБИЛИ КОМУНІСТІВ.

Дня 22. травня у Варшаві відбулася церемонія нагородження вищих урядовців поліції відзнаками за послуги підчас 1. травня у Варшаві, себ-то за розстріли робітників - комуністів. Головував на церемонії комісар нового уряду ґенерал Славо-Сладковскі.

ВІДОЗВА ГРЕЦЬКОГО КОМСОМОЛУ.

Центральний Комітет грецького комсомолу вдався до пролетарської молоді цілого світу з відозвою, де змальовує жахливий визиск молодих робітників в Греції й страшенний білий терор, що шаліє в цій країні.

Між иншим у відозві говориться, що в справі переслідування грецького робітництва разом із диктатором Пангальосом працює анґлійський посол у Греції Чітем.

ВИЇХАЛА ДО С.Р.С.Р. ДЕЛЕҐАЦІЯ МОЛОДІ.

Дня 25. травня зі Стокгольму через Ревель виїхала до С.Р.С.Р. делеґація скандинавської робітничої молоді в складі 17 осіб (Шведів, Норвежців і Данців). Делеґація скандинавської робітничої молоді їде до С.Р.С.Р. за запрошенням Ц.К. Всесоюзної Спілки Комуністичної Молоді. Соціял-демократичні проводирі, як у Швеції, так і Норвеґії й Данії, аґітували з усієї сили проти цієї подорожі. Проте, зібрання, на яких вибирали учасників подорожі, скрізь відбулися з величезним успіхом.

З ПОЛЯ НАУКИ Й ТЕХНІКИ.

ЗОЛОТО НА ДНІ МОРЯ.

500,000 фунтів стерлінґів нагороди — майно міліонера, одержить від анґлійських товариств для обезпечень той, хто добуде з морського дна в околиці пристані Брест золоті штаби затоплені разом з анґлійським кораблем "Єгипет", чотири роки тому. Корабель "Єгипет" пішов на дно разом з людьми в наслідок вибуху парового кітла. Крім пасажирів були на цьому пароході також у металевих скринях штаби золота, власности анґлійських обезпечуючих товариств. На об'яву згаданої нагороди зголосилась шведська фінансова ґрупа, під проводом капітана Ґедбаґа, який при помочі нурців шукатиме скарбу на дні моря. Цей скарб лежить у глибині на 110 метрів. Після кількамісячної даремної праці вони вернулись минулого року назад до Швеції з тим, щоби почати нову працю.

Довгими роками ніхто не міг зважитись на працю нурця тому, що тиснення води під водою на 110 метрів в глибині загрожувало життю. Щойно недавно якийсь інжинір з Кіль винайшов для нурців одіж, яка штучно параліжує тиснення води. Капітан Ґедбаґ вернувся саме тепер до Бреста, де при помочі одного німецького й одного анґлійського нурця, має надію добути золотий скарб для инших і для себе.

НОВА ВОДНА ЕЛЕКТРОСТАЦІЯ.

Дня 23. травня 1926 року коло Чугуєва, на річці Північний Донець на Радянській Україні відкрито водну електро-стацію, що освічує 2,000 селянських хат і дає світло для млина й трачки.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ПРО НАШУ ПРАЦЮ В МІСЯЦІ ТРАВНІ.

Дромгелер, Алта.

Хоч наш Травневий Комітет з деяких причин не оголошував програми на місяць травень, то мимо того відбувся в нас ряд ріжних підприємств, що було устроєно в користь пресового фонду для нашої преси. І так:

Дня 1. травня відбулось в нас з рамени К.П.К. концерт-свято "Міжнародній День Першого Травня". В цему святі брали участь всі українські робітники, як й робітники инших національностей. В половині програми виступали бесідники і бесідниці і говорили в українській і анґлійській мовах про значіння пролетарського свята та про значіння робітничо-фармерської преси.

Програма концерту складалася з мішаного хору, мандолінової орхестри, сольових пісень та деклямацій. Між иншим жіночий хор відспівав пісню "Нині Перший Май". Загально концерт випав добре.

Дня 8. травня відгралося з рамени відділу ТУРФДім дві одно-актівки п. н. "Мандрівник" і "Простак". Аматори вивязалися в своїх ролях досить добре.

Дня 9. травня відбувся старанням жіночого відділу концерт. В програму концерту входили ріжні хорові пісні, соля, деклямації і мандолінова орхестра. В половині програми виступав з промовою т. В. Шкурган і говорив про життя та діяльність Карла Маркса.

Дня 15. травня з рамени відділу ТУРФДім устроєно забаву.

Дня 16. травня старанням Діточої Школи відбувся діточий концерт. Діти відспівали кілька гарних хорових пісень а мандолінова орхестра відограла кілька музичних кусників. В програму цього концерту входили також сольо-співи і дуети. Після деяких виступів з цих останніх точок, публика викликала виконавців на сцену по кілька разів.

Дня 18. травня устроєно забаву також старанням відділу ТУРФДім. В суботу, дня 22. травня відограно старанням жіновідділу при участи наших драматичних сил комедію дво-актівку п. н. "Як жінки морочать чоловіків?" Штука випала також досить добре.

Старанням того-ж жіновідділу відбувся дня 23. травня концерт. В програму концерту входили хорові пісні, соля, дуети, деклямації та мандолінова орхестра. Між иншим жіночий хор відспівав пісню "Жито мати"... В половині програми виступали з промовами дві товаришки. Перша з них т-ка К. Гнатишин говорила про долю і недолю жінки-робітниці та закликала жінок до організації та до освітної праці; друга т-ка Вінтоник говорила про значіння журналу "Робітниці" взиваючи присутних, щоб ставали його передплатниками і піддержували пресовим фондом.

Дня 25. травня місцевий відділ Р.З.Т. устроїв забаву, з чого дохід був призначений також в користь нашої преси.

Нашу травневу кампанію закінчили ми дня 30. травня концерт-мітінгом в честь Івана Франка, українського Генія-Каменяра, з нагоди 10-тих роковин його смерти. Концерт устроєно старанням відділу ТУРФДім і при участи Драмспівгуртка, мандолінової орхестри і учнів Роб. Діточої Школи. Концерт відкрив т. С. Никифоряк і виголосив коротенький життєпис І. Франка. Як першу точку програми відспівав мішаний хор гимн І. Франка "Вічний Революціонер", який присутні вислухали стоячи. Опісля слідували ріжні пісні мішаного хору, кусники музичні мандолінової орхестри, деклямації, соля і дуети. З поміж поодиноких точок визначався гарно сольоспів пісні "Не плакати нам" і другої пісні "Ой та зажурились", що її відспівав діточий хор. В половині програми т. Н. Харик виголосив довший реферат на тему "Чим дорогий і рідний Франко для українських працюючих мас?" Зі змісту реферату можна було пізнати чиїм в дійсности був Франко, та що на дармо і несправедливо підшиваються тепер "наші панки" під його імя. Українські організовані робітники цеї місцевости гідно вшанували память великого поета-ученого, будучи вповні свідомими його приналежности до своєї кляси. Концерт закінчено співом "Інтернаціоналу", що його виконав мішаний хор старших і дітей в супроводі мандолінової орхестри.

На цім закінчилася наша травнева кампанія допомоги нашій пресі. Всім товаришам і товаришкам, учасникам згаданих підприємств належить признати, що вони щиро працювали в цім місяці, бо вони свідомі, що цей місяць це "Червоний Травень", місяць несення помочі нашій робітничій пресі.

При кінці хочу ще замітити, що цего року виїхало з нашої місцевости багато товаришів, більше чим колинебудь і тому тяжко було осягнути бажаних успіхів.

Фінансовий звіт буде виданий окремо.

З товариським привітом,
За Травневий Комітет,
В. Шкурган, секр.

"ПІДЗЕМНА ГАЛИЧИНА" НА СЦЕНІ УКР. РОБ. ДОМУ.

Тіммінс, Онт.

Драмспівгурток при Відділі ТУРФДім в Тіммінс відограв дня 30. травня ц. р. драму, М. Ірчана п. н. "Підземна Галичина". По піднесенню куртини т. Г. Смук пояснив зміст драми і завізвав присутних, щоб вони заховали якнайбільшу тишину підчас гри на сцені. Ціла саля була заповнена робітниками і робітницями. Всі вони задержали в часі представлення дійсно повний спокій і стежили за кожним рухом аматорів.

Аматори вивязувалися з своїх роль досить добре і видно було, що вони над ними дещо попрацювали. Найкраще вивязалась т-ка в ролі Оленки. Вся її гра була виконана знаменито. Товариш в ролі провокатора вдав дійсного такого типа і його рухи і міміка вийшли також цілком добре.

Товариш в ролі комісаря не вивязувався місцями як слід. Там де його роля вимагала серіозного тону, він говорив дуже лагідно. Товариш в ролі Леся мав за мало рухів. Товариш в ролі четвертого робітника, видно, мало вчащав на проби. Молодий тов. в ролі Михася відіграв свою ролю дуже добре, за що публика нагородила його гучними оплесками. Решта аматорів вивязалися середньо.

Що до змісту штуки то він хоч болючий, але правдивий і сама штука буде довго жити на робітничих сценах.

Присутний.

Кожний клясово свідомий робітник повинен передплачувати і читати робітничу газету

The WORKER

Офіціяльний орґан Комуністичної Партії Канади.

Передплата на рік виносить $2.00, на піврік $1.00.

Зашліть передплату таки ще нині!

Адреса:

THE WORKER,
Room 301, Tyrrell Bldg,
95 King St., East.
Toronto, Ont.

В. ВОРУСЬКИЙ.

ЗАПІЛЛЯ.

(Продовження).

Товариші взяли хліб, попрощались ще раз і вийшли.

— Тільки бережіться, бо тепер ті жандарми та жовніри, — почули вони вслід, і коли відійшли зі сто кроків, оглянулись, — в хаті світло погасло.

В селі гавкали собаки, а над селом дрімав місяць.

***

— "A dziewczyna jak malina"... — почулось з-за пригорка пісня.

— Це мабуть частина, яка йде маршом, — промовив Василько, й вхопивши за руку Пилипа, потягнув за собою вбік.

— Треба заховатись!

— "Niesie koszyk grusz do domu"... — почулось зовсім недалеко.

— Лягай, — прошипів Василько й вони обидва попадали в якийсь рівчак.

— Це кіннота!

Враз сильне світло розрізало темінь й дягло спочатку по шляху, а після скрутило уліво.

— Пригнись, — прошипотів Василько.

— "Ну, пйоруни"... дарма тільки коней за ними зганяли, — почули товариші.

— Ех, коли-б ми на них натрапили, я-б перший їм голови стяв, — гарячивсь якийсь зухвалець. Світло від електрики скочило понад товаришами в поле й потухло.

Чути було як коні залопотіли копитами все тихше й тихше.

— Вставаймо, це ті, що гнались за нами.

З боку стояв темною стіною ліс, а коло нього лежала вузенька доріжка.

— Тепер, здається, треба звернути вправо?

— Так, ось ліс і доріжка, яка доведе нас до вказаного села!

Товариші оглянули навкруги темну місцевість і пішли до вказаного села.

— Диви-но, Васильку, мені здається, що он там блимає по деревах якесь світло, — вказав рукою Пилип.

— Бачу, — згодився Василько, — то мабуть дітвора пасе коней. А зрештою треба тут іти обережніше, бо коли якась частина стоїть, то на вартового натрапити можна!

Товариші мовчки вийшли на горбок і подивились до вогню. Біля нього навкруги сиділи старі й молоді селяне.

— Вже мабуть недалеко село. Треба буде піти до них і розвідати, що тут чутно. Принаймні взяти з собою якогось хлопця за проводиря..

— Гаразд!

Пилип поправив рушницю й пішов до вогню.

***

Селяне позакутувались в кожухи й сиділи навколо вогню.

— Ех, ті більшовики, — говорив сивий дід, потягши раз-другий з люльки. — Бодай-би їх краще не знати! А то прийшли, відкрили нам очі й пішли назад, а ми, сиди тут з панами та терпи їх знущання!

— Нічого, діду, скоро прийдуть вони знову, тільки вже небудуть йти назад!

— Я сьогодня був в Тернополі, там говорили, що Поляки думають назад відступити до Збруча чи-що!

— Е, коли-б вони відсахнулись по Сян, це було-б діло. А так, яка нам користь з цього?

Недалеко хруснула суха гилляка.

Дід оглянувся й скаменів з переляку. До них ішов жовнір.

— А дивіть-но, хто це такий? — звернувся він до решти.

Всі оглянулись.

— Доброго здоровля вам, — привітався Пилип.

— Дай боже, дякуємо! — повеселішали всі, почувши українську мову.

— Що, змерзли? — запитав парубок. — Погрійтесь біля нас! Поклади, Василю, дров.

Василько поклав дров і вогонь спалахнув сильніше. Пилип погрів руки, обдививсь навкруги й запитав, чи ще далеко село.

— Ні, недалеко, ще перейдете з чверть верстви і буде село, — поважно відповів дід.

— А вам чого треба?

Поволі селяне розбалакалися, вони вже були певні з Пилипа й тому під кінець сказали, що в них у селі є не один студент, а два. І що один учився у Львові, а другий навіть у Київі був. Що недавно приїхав...

Коли Пилип збирався відходити, старий подумав хвилину й промовив:

— То ви самі там поночі не потрапите до них та й собаки вас заїдять! Може-б ти, Степане, відвів чоловіка, а коней твоїх ми попильнуємо...

Степан згодився і за хвильку вів уже по шляхові Пилипа й Василька.

— Ви почекаєте тут, біля воріт, — сказав Степан, коли вони підійшли до одної хати, — а я піду сам, бо там сильно налякаються.

— Добре, тільки скоріше справляйтесь, — наказав Василько й подивився на схід. Там починало блідніти небо.

— Скоро буде день!

Степан підійшов до вікна й постукав.

— Це я, цьоцю, скажіть Тимкові, хай вийде на хвилину, справа є!

Двері рипнули й до Степана вийшла висока постать.

— Що таке? — запитала постать.

— До тебе якісь люде прийшли!

— До мене? — перепитав Тимко й великим кроком пішов до воріт.

— Ви до мене?

— Так, товаришу, ми до вас, — почав Василько.

— Заходьте до хати, — перебив Тимко. — Можеш іти, Степане.

Василько й Пилип зайшли в подвіря, а Степан посвистав по вулиці.

Тимко відчинив двері.

— Заходьте!

***

В хаті усі спали, крім старої матери й Тимка.

— Хто це? — запитала з острахом в голосі мати, — й побачивши дві постаті, піднялась на лікоть. Її серце забилось сильніше.

— Матір божа, — прошепотіла вона, — здається жовнір?

— Заходьте до ванькіра, — запросив Тимко, взяв за руку Василька й повів до другої кімнати. — Тут постійте, а я засвічу каганця?

Чиркнув сірник і товариші побачили перед собою високого чорнявого парубка.

Тимко також пильно подививсь на них.

— Чого-б це їм треба від мене? — подумав він.

— По-перше, познайомимось!

— Джміль Василько, студент з Холмщини!

— Зарука Пилип!

— Костюк Тимко, студент львівського університету!

— Дуже приємно, — радіючи заговорив Василько. В нього народилась гарна думка.

Пилип зняв рушницю й вони посідали.

— Може-б ви-б з'їли чого?

— Ні, дякуємо, ми недавно їли.

Товариші розговорились.

— Чи вам випадково невідоме таке призвіще? — підібравши влучного моменту, запитав Василько — Ходак Олекса, або Синюк?

Тимко вже знав, з ким має діло, тому не надумуючись, відповів:

— Знаю, це обидва мої товариші, ми на однім факультеті... — А ви звідки їх знаєте?

Василько почав оповідати з початку.

— Ось цей товариш врятував мене від смерти! А тепер ми сидимо у вас, чекаючи вашої допомоги, — закінчив він.

(Далі буде.)